Poštnina plačana v gotovini. Proletarci vseh dežel združite se! Posamezna številka 1·50 Din

ENOTNOST

Delavsko-kmečki tednik. Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrtletno 15 Din.
Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2, dvorišče. ček. račun št. 14.577

Leto II. LJUBLJANA, 27. januarja 1927. Stev. 4.

Delavstvo Slovenije se polagoma zbira.

Delavski glasovi pri skupnem nastopu narasli. — V oblastne skupščine Slovenije pridejo trije socialisti in en socialni demokrat. — Delavsko-kmečki proletariat ostane tudi to pot brez svojih resničnih zastopnikov. — Na kmetih prevladuje še vedno Slovenska ljudska stranka.

Od enotnega nastopa v volitvah naprej k enotnemu nastopu za plače, za delovni čas in za zaupnike po obratih!

Na delo za našo skupino!

(O volitvah v oblastne skupščine.)

Delavski glasovi so v splošnem narasli.

Ako primerjamo število delavskih glasov (skupnih) iz leta 1925 s sedanjimi, zaznamujemo v splošnem napredovanje. Polagoma se zbirajo delavske vrste izpod vpliva meščanskih strank pod prapor razrednega boja. Zasluga gre skupnemu nastopu delavskih strank.

Narasli pa niso mnogo. Izjema: mariborski industrijski okraj. Premajhna je še organiziranost delavstva, preslabotne strokovne organizacije in preveč je pritisnjena k tlom naša proletarska stranka, da bi se izrazilo v mogočnem naraščanju zavedne in bojevne delavske armade.

Socialisti so dobili v vsej Sloveniji 3 mandate, socialni demokratje enega, naša skupina nobenega. — Verna slika naše slabosti. V okrajih z najbolj razvitim delavskim gibanjem (Maribor in njegova okolica, Trbovlje, Mežiška dolina) še zaostaja naša skupina za Socialistično stranko in deloma za Jugosl. socialno-demokratično stranko.

V oblastnih skupščinah Slovenije bomo torej pogrešali delavsko-kmečkih zastopnikov resničnega marksističnega socializma Toda vsi izvoljeni poslanci zahvaljujejo mandat skupnemu nastopu in delavstvo bo od njih zahtevalo, da zastopajo njegove interese.

Kmečko ljudstvo se je zopet v ogromni večini izreklo za Slovensko ljudsko stranko. V znamenju parole: Proč s centralizmom! — je organiziranost Slov. ljudske stranke v splošnem zadržala sebi dosedanjo večinsko pozicijo nacionalne in kmečke stranke Slovenije. Ali vendar, glasovi so za spoznanje padli. Deloma na račun manjše volilne udeležbe, deloma na račun skupnega delavskega nastopa.

Skupen delavski nastop na kmetih ni našel odmeva. Ideja delavsko-kmečkega bloka ni izpodrinila meščanskega vpliva na deželi. Prvič je proletariat v industrijskih centrih še sam neorganiziran, drugič tiči vzrok temu dejstvu v slabosti naše skupine, ki je edina dosledna zastopnica in nositeljica ideje delavsko-kmečkega bloka, dočim so socialisti in zedinjaši navaden prirepek samostojnih demokratov in preostankov liberalizma. Ilustracija: odklanjanje naše zahteve po zedinjeni in delavsko-kmečki Sloveniji s strani SSJ in skupine Zedinjenje.

V splošnem blok delavskih strank in skupin v oblastnih volitvah ni uspel, da kanalizira pasivnost pri volilni udeležbi, to se pravi zapuščanje meščanskih strank, v oživljeno naraščanje razrednega delavskega gibanja pod rdečim praporom. Bojevna fronta delovnega ljudstva Slovenije se torej ni v toliko ojačila, kolikor bi bilo mogoče z ozirom na izgubljanje zaupanja v meščanske stranke.

*

Ali smemo torej biti zadovoljni z rezultatom volitev v oblastne skupščine?

Ne moremo biti. Razredna fronta proletariata je še slabotna, njegovo levičarsko krilo je še prešibko, zveze s kmeti še primanjkuje.

Navzlic temu je skupen nastop delavskih strank in skupin prinesel dvoje „zadovoljstev“, dvoje dobrih strani.

Prvič.

Delavski glasovi so v splošnem narasli, kakor smo videli že zgoraj.

Drugič.

V notranjosti delavskega gibanja, znotraj delavskih vrst zaznamujemo konsolidacijo, zaznamujemo preokret v levo.

Posledice in učinki tega dejstva — odločujočega — ne morejo izostati. Izliti se morajo v ojačenje levičarskega dela delavstva.

*

Ozrimo se na to notranjost delavskega gibanja. Kaj lahko nesporno zabeležimo?

Prvič.

Reformistični tabor nas je hotel pri teh volitvah izmanevrirati in pritisniti ob zid, naslanjajoč se na svoje pozicije v strokovnem gibanju in na zedinjaške fraze o enotni proletarski stranki. Toda naši taktiki delavskega bloka in še bolj pritisku delavskih mas je zahvaliti, da je sploh prišlo do skupnega nastopa in to celo v Mariboru in njega območju in da smo pri tem soodločali in odločali.

Drugič.

Krah skupine Zedinjenja. Samo enega nosilca liste v celi Sloveniji. Teritorialno že preje omejena na ljubljanski okraj in Trbovlje je v volilni dobi izgubila na vplivu, zlasti v Trbovljah. Njeno geslo „enotne proletarske stranke“ ni prodrlo v mase. Njeno glasilo „Delo“ preneha izhajati, čeprav se je delavsko gibanje v splošnem oživelo.

Tretjič.

SSJ v ljubljanski oblasti ne predstavlja nobene resne organizacije ali moči. Njen vpliv nikakor ni narasel.

Četrtič.

Bernotovi JSDS v maloštevilnih okrajih, kjer je nastopila samostojno, ni uspelo, da z revolucionarnimi frazami o socialpatriotizmu in lažikomunistih zadrži svoje postojanke, marveč izkazuje nazadovanje.

Petič.

Skupni nastop v mežiški dolini (dravograsjki okraj) je pokazal najugodnejši izid. Zahvaljujoč agitaciji v znamenju resničnih delavsko-kmečkih zahtev (tudi zahteve po svobodni in zedinjeni Sloveniji!) je skupni nastop delavskih strank v veliki meri oslabil SLS in le 16 glasov je primanjkovalo, da ni tudi drugi mandat namesto SLS pripadel skupnemu nastopu.

Šestič.

Skupen nastop delavskih strank v oblastnih volitvah predstavlja prvi korak k enotni fronti delavske mase spodaj v obratih, prvi korak k enotnim akcijam proti redukciji in reakciji in možnost nadaljnjega koraka k strokovnemu zedinjenju v Jugoslaviji.

Sedmič.

Skupen nastop delavskih strank je približal našo skupino delavskim masam iz njenega dotedanjega relativnega izoliranja in je podrl zidove med našimi in socialističnimi ter socialno-demokratičnimi delavci. Dal nam je celo priliko, da dvignemo zastavo naše stranke na Štajerskem (Maribor, Ptuj, slovenjgraški in zlasti dravograjski okraj).

Osmič.

Naša skupina ni samo korakala vzporedno s polagoma oživljajočim se delavskim gibanjem, nego je tudi pokazala iniciativo za skupni nastop, ki jo je deloma zadržala v ljubljanski oblasti in enem delu mariborske.

Devetič.

Naša skupina ni samo ohranila svoje samostojnosti v vsem, ni samo ohranila svobode agitacije in kritike v dobi enotne fronte, marveč je tudi pred masami uspela, prikazati razlike med njo in taborom SSJ.

Desetič.

Naši skupini je nudila volilna agitacija bogato priliko, ki jo je izkoristila s številnimi shodi in sestanki in z razširjanjem svojega tiska. Dotik z masami je tudi pokazal, da je zlasti v ljubljanski oblasti delavstvo v večini orientirano za njo.

Enajstič.

Enotni volilni odbori po mnogih obratih in krajih dokazujejo, da je skupen nastop zasidran v masah.

Dvanajstič.

Prvikrat nastopa naša skupina z jasnim določenim in današnjemu položaju odgovarjajočim stališčem v nacionalnem vprašanju Slovencev. To predstavlja prvi korak k mobilizaciji delovnega ljudstva Slovenije proti centralizmu in obema imperializmoma.

Trinajstič.

Od prvega početka dalje si je bila naša skupina svesta vseh nevarnosti, ki jih nudi enotna fronta. Zato je tudi stavila v center svojega delovanja: Na delo za našo skupino!

*

Brez dvoma imamo tudi nasprotne tendence gornjim silam. Sem moramo šteti pred vsem naraščanje SSJ v Mariboru in mariborski okolici. Temu dejstvu velja posvetiti veliko pozornost.

*

Naloge iz vsega tega?

Evo, sodugi, še nalog!

Pred vsem:

Od enotnega nastopa v volitvah naprej k enotnemu nastopu v obratih!

Drugič.

Organizirajmo proletariat, ojačimo strokovne organizacije, obnovimo strokovno gibanje v Sloveniji.

Tretjič.

Od diskusije o strokovnem zedinjenju korak za korakom dalje, dokler si ne priborimo zedinjenja strokovnih organizacij v vsej državi.

Četrtič.

Ustvariti in v masah zasidrati močno gibanje pod vodstvom marksistične levice.

*

Kako bo to mogoče, sodrugi?

Edinole z ojačenjem naše skupine! Zato mora biti prvi nauk, prva izkušnja, prva zapoved in centralna naloga vsakega sodruga in sodružice, vsakega obrata in kraja:

Na delo za našo skupino!

P.

Po volitvah.

Mi smo gledali na te volitve s stališča bodočega organizativnega dela proletariata v Sloveniji in njegovega oživljenja za bodoče akcije in ne s stališča števila mandatov. Mi smo povedali že na sestankih, kjer smo postavljali kandidate, da v ljubljanski oblasti proletariat lahko dobi samo v treh okrajih po enega svojega zastopnika, t. j. v laškem okraju, v ljubljanski okolici in v Ljubljani sami. Ravno tako smo predvidevali tudi v mariborski oblasti samo tri okraje, kjer bi bilo možno dobiti po en mandat in ker mi v nobenem teh šestih okrajev v Sloveniji nismo kandidirali na prvem mestu, nismo tudi pričakovali nobenega mandata zase. Toda s stališča akcije same, čeprav pomeni delno oživljenje delavskih množic in majhen korak naprej, moramo priznati, da je uspeh zaostal za našim pričakovanjem. Naša dolžnost je torej, da poiščemo vzroke temu izostanku tistega skromnega uspeha, s katerim je proletariat smel računati.

Glavni vzroki tako nezadostnega odziva delavskih in kmečkih množic so seveda politični. Množice ne gledajo pri izbiri strank in kandidatov toliko na to, kaj jim govorniki govore, temveč v prvi vrsti na to — in to je naravno in pravilno — kakšne cilje imajo te stranke in kaj so v minolem delale. Socialistična stranka Jugoslavije je anakronističen (zastarel) kadaver, po svoji državni teoriji obešen na centralistično velesrbsko buržuazijo, ki se v svojem brezmejnem oportunizmu prav nič ne ozira na to, kar se okrog nje dogaja. Ona koraka čisto mrtvo mimo vseh velikih in perečih vprašanj proletariata in kmečkih mas, zato pa je čisto naravno, da korakajo mimo nje tudi delavske in kmečke množice. Mi smo zahtevali, da se v naši agitaciji odločno zavzema stališče v narodnostnem vprašanju in debelo podčrta zahtevo po samoodločbi Slovencev. Socialisti so nam odgovorili, da mi ne poznamo delavcev in kmetov; da le ti zahtevajo hruha, ne pa nacionalnih pravic; oni (socialisti) da so vezani na svoj program, ki zahteva narodno in državno edinstvo (kakor program Žerjavove SDS!) in da priznavajo še vedno „tivoljsko resolucijo“, ki govori, da smo bili nekdaj vsi Jugoslovani en

(Nadaljevanje s prve strani.)

narod in da se moramo zopet v en sam narod zliti. Sedej in njegovi ljudje, tako revolucionarni po svojih frazah, namesto da bi se bili postavili v tem vprašanju na našo stran in zahtevali, da se socialisti odrečejo podrepništvu velesrbstva, so se zadovoljili z omledno izjavo, da se oni sicer razlikujejo v tem vprašanju od socialistov, ali da se v imenu „ljubega sporazuma“ pridružujejo socialističnemu mnenju, da se nacionalno vprašanje ne dene med gesla in zahtev. Ljudje, ki stoje na pragu SSJ, kakor Sedej in Štukelj, in ki samo čakajo, da minejo volitve, pa da se znajdejo tudi v oficielnih registrih SSJ, seveda ne morejo rušiti svetinj socialističnega programa in podirati plesnivih malikov častitljive preteklosti jugoslovanskega socialnega patriotizma. Tako smo nacionalno svobodo slovenskih delavcev in kmetov zagovarjali pred masami samo mi. Delavci pa so seveda ravno zaradi tega morali videti, da se socialisti niso odrekli svojega slavnoznanega patriotizma in so si pri tem seveda mislili svoje.

Drugo tako kardinalno vprašanje je strokovno vprašanje. Proletariat ve, zakaj je danes tako pritisnjen. Od tod izvira njegova želja po enotnosti v strokovnih organizacijah, odtod izvira njegova želja po enotnih nastopih vsega proletariata. Mi smo na vsakem shodu, ob vsaki priliki pribivali, da so te volitve začetek skupnega dela, začetek enotnih nastopov na strokovnem polju, začetek graditve močnih strokovnih organizacij, začetek enotnosti vsega strokovnega gibanja v Jugoslaviji. In socialisti? In Sedej in Štukelj kot kandidata v vicah za nebesa SSJ? Grobna tišina o strokovnem problemu v Sloveniji in v Jugoslaviji! Sedej je grmel z odrov, da „smo danes enotni in da enotni ostanemo“, da „moramo postati enotni v ideologiji“, da je „med nami sklenjen mir“ itd. Proletariat je seveda razumel to Sedejevo latinščino in Sedej je požel priznanje za to svojo taktiko v prvi skrinjici v Ljubljani.

Vrnite proletariatu vero, da ste se odrekli patriotizmu in centralizmu ter da mislite resno z njegovimi strokovnimi organizacijami, pa bo drugače! To pa se seveda ne da napraviti na par shodih, za to je treba dolge dobe poštenega in vztrajnega dela. Proletariat ni slep, ne lahkoveren. On ima še preživo pred očmi velenjsko zadevo, sodelovanje F. Uratnika, enega glavnega stebra v ultrapatriotičnih odborih, njegovo uniformo pri patriotičnih sv. mašah, sodelovanje enega glavnih gromovnikov in bivšega tajnika Strokovne komisije s policijo pri izdajanju potnih listov in podobno. SSJ je imela izpregovoriti o vsaki priliki, posebno pa v času volitev jasno besedo o takih delih svojih članov, pa bi proletariat v tej enotni fronti drugače ocenil njeno vrednost. Dokler tega ne napravi, bodo uspehi tudi največjih naših naporov ostajali vedno problematični.

Precejšnjo vlogo pri našem neuspehu pa igrajo seveda tudi vprašanja osebnosti kandidatov. Socialisti so sprejeli od Štuklja in Sedeja famozno teorijo o osebnosti v politiki, ki pravi, da so osebe v proletarski politiki postranska stvar in ki je napovedala boj zlasti vsem tistim intelektualcem, ki so si s svojim vztrajnim delom in neznosnim bojem v kapitalistični konkurenci priborili kak civilen poklic, socialen ugled in širše gospodarsko in politično obzorje. Avtorji te teorije, ki je bila v polnem jeku že pri zadnjih državnozborskih volitvah, že vedo, zakaj so jo postavili; toda proletariat Slovenije jo plačuje ponovno s svojo politično močjo. Ta ultrareformistična teorija nam je zapravila tudi simpatije industrialnega proletariata v Ljubljani in v ljubljanski okolici. Smešno, neresno in za konsolidacijo delavskega razreda ter njegovo uspešno politiko skrajno škodljivo je, postavljati za nosilca liste „ptičke“, ki frkajo s politične vejice na vejico in žvrgole vsak teden drugo politično pesem. Ko bi si bil proletariat te ptičke v Ljubljani in okolici malo bolje ogledal, jih malo bolje potežkal, pa bi bile volitve za nas v teh dveh okrajih nekoliko drugače izgledale. S pravilno politiko, z resnim nastopom in z možmi, ki so v očeh proletariata vredni zaupanja, bi se bila dala ta dva okraja za nas pridobiti. In Ljubljana in ljubljanska okolica morata biti baza za vse drugo politično in strokovno delo v Sloveniji.

Končno pa še to:

V tednu pred volitvami se je raznesla vest, da „Delo“ preneha izhajati in da se Sedej in Štukelj zedinita s SSJ. Delavci so vsled tega v Ljubljani pravilno ocenili in razumeli zadnji rovtarski izpad „Dela“. Kolikor je bila agitacija z naše strani lojalna in naš nastop na ljubljanskem shodu odločen so dejstva morala spodnesti reprezentantu „Dela“ tla izpod nog.

Mi smo zdavnaj že vedeli, da je „skupina“ Zedinjenje samo še prazna firma za socialističen manever v teh volitvah, toda tega nismo politično izkoristili, ker nismo hoteli, da bi se to eventualno jemalo za povod za razbijanje enotne fronte. Bomba je počila sama od sebe in seveda pogodila v prvi vrsti tiste, ki so jo nastavljali nam. Pravilno je, da je to stvar proletariat sam odkril in prepričani smo, da bo te manevre tudi pravilno ocenil.

Kjer so proletarci pod vodstvom resnih in poštenih voditeljev pravilno postavili kmečko, nacionalno in strokovno vprašanje, kjer si so voditelji s svojim prejšnjim delom pridobili zaupanje delavskih in kmečkih mas in kjer voditelji enotne fronte proletariata niso razumeli samo kot puhel medstrankarski manever, temveč kot neobhodno potrebo in predpogoj za vsak nadaljnji boj proti kapitalu, tam se je število naših volilcev skoro podvojilo. To pa je žal samo v dravograjskem okraju.

Nesporen uspeh teh volitev pa je tudi to, da so pokazale „bernotovščino“ v pravi luči. V bodoče bomo pač morali delati razliko med socialno demokracijo in „bernotovščino“. „Bernotovščina“ je slovenski gildizem, ki nima prav nič opraviti s socializmom in zato ga je delavstvo tudi popolnoma zapustilo. Bernotov gildizem je dobil komaj toliko glasov, kolikor ima organiziranih članov; on je brez vpliva na delavske in kmečke mase, on je brez proletarske atmosfere. V Celju, kjer stoje njegove centrale, je dobil komaj 21 glasov. V Trbovljah, kjer je številčno najmočnejši, ni dobil niti vseh glasov svojih članov. Kjer pa ostaje delavstvo še socialnodemokratično, je šlo z nami in drugim delavstvom v enotno fronto in to mu bo tudi odprlo oči pred Bernotovim malomeščanskim gildizmom. O Bernotovim gildizmom bomo še posebe razpravljali.

„Delo“ preneha izhajati.

20. januarja je izšla zadnja številka „Dela“. Izdajatelji, voditelji skupine Zedinjenja, pravijo, da so zabredli v dolgove in da bo prihodnja številka izšla „če bo denar“.

Za slovo si je „Delo“ privoščilo na vseh štirih straneh gnusne napade na našo „Enotnost“. V njih ne manjka ne psovk ne policijskih provokacij ne laži in podtikavanja.

(Ročni delavci, kje je vaša „kontrola“?)

Ne bomo odgovarjali na psovke, blatenja in policijske provokacije.

Bomo pa odgovorili na vprašanje o delavski taktiki.

Glej članek „Razbijanje enotne fronte, prikrivano s kričanjem o enotni stranki“ v prihodnji številki.

Volilni izid v ostalih pokrajinah.

Zagreb.

V Zagrebu so radičevci strahovito nazadovali. Močno pa so narasli komunisti. Pridobili so dva mandata, ss. Krudelj in Kamilo Horvatin.

Splitska oblast.

V splitski oblasti so neodvisni delavci priborili en mandat.

Beograd.

Glasovi neodvisnih delavcev so od zadnjih volitev narasli, vendar jim ne pripade poslanec. Neznatno številce glasov so ulovili belgrajski zedinjaši z Dragišom Lapčevičem na čelu. — Pomembno je tudi, da so radikali izgubili večino v Belgradu in jo odstopili Davidovičevcem, ki so močno narasli.

Zbirajte za tiskovni sklad lista!

V. I. Lenin:

Enotnost delavcev in „struje“ inteligentov.

(Priobčeno v „Pot resnice“, št. 85 z dne 13. maja l. 1914.)

Ob tretji obletnici smrti Lenina prinašamo njegov članek o vprašanju političnega zedinjenja delavskih strank, ki so ga v Rusiji v letih 1912, 1913 in 1914 zastavljali oportunisti ravno tako, kot danes pri nas. Po porazu revolucije leta 1905 je moč delavskega razreda zelo padla (kakor pri nas po l. 1920) in je začela v tistih letih zopet naraščati v znamenju enotnosti in pod vodstvom boljševiške frakcije. (Boljševiki so se takrat legalno imenovali pravdisti, po naslovu svojega glasila „Pravde“.)

Zavedni delavci, ki vodijo naprej svoje gibanje, se vedno ozirajo na pot, ki jo je delavsko gibanje že prehodilo in premišljujejo znova in znova, ali je ta pot pravilna, ali ni mogoče, da jo še zboljšamo.

Izmed vseh razredov Rusije ne obravnava noben drug razred tako naravnost, popolno in kolikor mogoče tudi javno svojo taktiko, t. j. smeri in načine svojega gibanja, kakor ravno delavski razred. Samó nespametnim ljudem ali takim, ki se bojijo, da bi široke mase sodelovale v politiki, se zdijo javni, odkriti in strastni spori o taktiki v delavskem časopisju neumestni ali nepotrebni. Dejansko pomagajo prav ti vroči spori, da se pritegujejo vsi delavci, da se učijo vsestransko premisliti svojo delavsko politko, da izdelujejo trdo, jasno, določeno razredno linijo gibanja.

Nedavno so pokazali delavci iz obrata „E. z. g. b.“ popolnoma prepričevalno, kakšen je in kakšen mora biti odnošaj zavednih delavcev k sporom o taktiki.

V „Pot resnice“ so napisali:

„Pristaši „Severnega delavskega lista“ (glasilo menjševikov-likvidatorjev) so pozvali na skupno nabiralno akcijo. Nabrana svota naj bi se razdelila obema listoma enako, češ, to je korak k izpolnitvi enotnosti.[1] Sodrugom, ki so se temu pozivu odzvali, pravimo, da smatramo ta njihov korak za n pravilen. On ne vodi k enotnosti delavskega gibanja, temveč narobe, izločuje moment združitve delavcev pod eno zastavo marksizma. Vzemimo tale primer. Recimo, dva človeka, ki se razburjeno prepirata o vprašanju, ki se tiče nas samih. Nam je ta spor neprijeten in ga želimo končati. Kaj moramo storiti v takem slučaju? Jasno kot dan: dognati moramo, kdo ima bolj prav in stopiti na njegovo stran; tedaj se bo drugi, ki nima prav, ali prepričal, da res dela napako, ali pa bo zapravil svoje sile in končal spor, če ne bo mogel razumeti svoje napake. Toda ako bomo podpirali in spodbadali enega in drugega, sporu ne bo konca.“

Tako so pisali delavci. In ovreči njihovo priprosto razjasnitev stvari za vse delavce je popolnoma nemogoče.

„Vsakemu polovico“ podpore ali želja, zliti ali „zediniti vse struje“ (o čemer med drugimi govorijo tudi oni poslanci v Dumi, ki simpatizirajo z likvidatorstvom), stvarno ne pomeni ničesar druzega, kakor stremljenje z viška komandirati delavcem v upanju, da delavci niso v stanju, „da se znajdejo“. Vsaka skupina inteligentov lahko izda brošurico ali časopisek, ki se javi kot „struja“, n. pr. skupinica antimarksističnega filozofa Bogdanova, ali skupinica Trockega, ali skupinica N. N. Himmerja, ki koleba med narodniki in marksisti.

„Struj“ je kolikor hočeš, a delavcem kličejo: „Pomagajte vsem „enako“, priznajte „vse struje“!!!

Razume se, da bo vsak delavec, ki je le malo zaveden, dejal: O čem se prepirajo? O mojem boju? O moji politiki in taktiki? O moji stranki?

Ljubi gospodje, tu se bom sam znašel in bom objavil za svojo samo ono taktiko, ki jo odobravam in s katero soglašam.

To je jasno kot jasen beli dan.

Ker v Rusiji ni svobode tiska in ker imamo (zlasti v provinci) množico delavcev, ki prvič vidi ta ali oni delavski časopis in se prav nič „ne znajde“ v vprašanjih delavske politike, le zaradi tega je mogoče takšno komandiranje inteligentov nad delavci, ki se kažejo v pozivih, da je treba priznati „vse struje“ in jih podpirati „enako“.

Na trgu se često dogaja, da kriči in prisega najhujše tisti, ki hoče prodati svoje posebno gnilo blago.

Na trgu inteligentske nečimernosti pa se često dogaja, da kričijo najglasneje proti komandiranju nad delavci ravno inteligentje, ki komandirajo delavce, naznanjajoč veliko množino protimarksističnih in protiproletarskih „struj“.

Vzemimo Petrograd. Tam so delavci v primeri s provinco kulturnejši in zavednejši, bolj navajeni, bolj sposobni, da se res samostojno „znajdejo“ v vseh vprašanjih marksističnega nauka in praktike delavskega gibanja.

In kaj?

Petrograjski delavci so premislili in priznali strujo pravdistov za pravilno.

V Petrogradu se je ogromna večina delavcev izjavila za „pravdizem“ in dokazala dejansko, da samo to „strujo“ priznava za svojo.

V provinci je premoč pravdistov manjša, toda vendar vidimo premoč. To dokazujejo že dve leti podatki o delavskih skupinah,[2] podatki, ki so „neprijetni“ nasprotnikom „pravdizma“, ki pa vsled tega ne prenehajo biti dejstva.

Večina zavednih delavcev se je znašla, je preštudirala argumente (razloge) za in proti tej ali oni taktiki in je priznala strujo pravdistov za svojo. Enotnost in voljo te večine delavstva skušajo razbiti in razrušiti ustanovitelji inteligentskih „struj“, likvidatorstva, trockizma[3] („Borba“), mešanica narodništva z marksizmom („Savremenik“ gospoda Himmerja) i. dr.

Prepričani smo, da se bodo ob zavesti in volji naprednih delavcev marksistov razbile vse te inteligentske struje, ki pridigujejo protimarksistične ideje ali odstopajo od njih. Primer Petrograda potrjuje naše prepričanje.

Posebno smešno je, ko kričijo inteligentski ustanovitelji skupinic in struj o „enotnosti“, rušeč enotnost delavstva. Kajti oni so proti enotnosti delavcev, ki se je dejansko že ustvarilo, so pa za enotnost inteligentskih struj, ki obstoja šele v besednih obljubah.

[1] Za svoj tisk, ki je bil vedno preganjan in zatiran od carizma, so ruski delavci vedno žrtvovali in zbirali prispevke. Ker so bili po tovarnah enotni, so jih zbirali skupno. Menjševiki so bili mnenja, da se denar razdeli na polovico njim in boljševikom. Zadnji pa so predlagali, da delavci pri nabiranju sami označijo, za kateri list darujejo. Op. prev.

[2] Kakor vidimo, je Lenin tudi l. 1914 pobijal trockizem. Op. prev.

[3] Snovale so se delavske skupine oziroma delavski klubi okrog časopisov. Tako je bilo 1. aprila 1914 okrog „Pravde“ približno 4000 delavskih klubov, približno 1000 pa okrog menjševiških časopisov. Op. prev.

Razbijanje enotne fronte

prikrivano s kričanjem o enotni stranki.

Razvoj delavskega političnega življenja pri nas je v zadnjem času jasno dokazal, da je vse kričanje skupine Zedinjenje o zedinjenju — cinično frazerstvo.

Kako se je porodila?

Ta skupinica se je že porodila v znamenju razkola. K trem političnim skupinam smo ž njo dobili četrto. K trem delavskim listom smo dobili še četrtega. Od levičarskega proletariata obsojeni uskoki so z ustanovitvijo četrte skupine in četrtega lista hoteli razbiti našo skupinö, moralno in materialno podpirani od najreakcionarnejših klik Socialistične stranke.

V „Delu“ so začeli priporočati program avstrijske socialne demokracije in v isti sapi kričali, da oportunizma ni. Skušali so mešati delavcem pojme o njihovi politiki. Vse pa so pokrivali z bleščečo frazo o zedinjenju. Posrečilo se jim je zbrati peščico delavcev, ki niso samostojno zasledovali njihovega dela pri strokovnem zedinjenju, v strokovnem pokretu in v Delavski zbornici in ki niso poznali njihovega uskoštva.

Zakulisni pakt.

V Samoupravnem akcijskem odboru, kjer so prvič stopili v pripravo skupne akcije z drugimi delavskimi strankami, so pokazali, da jim tudi parola enotne stranke ni resno pri srcu, ko so se povodom Bernotovih napačnih predlogov odstranili iz njega in napravili

zakulisni pakt s Socialistično stranko, ki v samoupravni akcijski odbor sploh ni hotela.

To naj bi bil skupen nastop?

Ko so bile razpisane volitve v oblastne skupščine, so proglasili ta zakulisni pakt njihove skupinice s Socialistično stranko za skupen nastop delavstva. Naj si ti možje, ki v zadnjem „Delu“ lažejo, da je enoten nastop njihova zasluga, ogledajo „Delo“ štev. 7 z dne 1. decembrom l. l., kjer so objavili komunike SSJ in skupine Zedinjenje. V tem komunikeju proglašajo svoj pakt za „skupen nastop“ in pravijo:

„Vzor v tem nam je avstrijska socialna demokracija in kdor se strinja z nami, naj sodeluje.“

Samo to in ničesar drugega niso rekli glede skupnega nastopa z drugimi delavskimi skupinami. Kaj se to pravi? **To je odklanjanje skupnega nastopa.** Kajti kdo bo sprejel program avstrijske socialne demokracije? Pet dni preje je že izšel letak s pozivom na skupen nastop in na to iniciativo naše skupine so delavske mase zahtevale enoten nastop.

Skupina Zedinjenje je kričala in bobnala o zedinjenju, ko pa je prišlo vprašanje skupnega nastopa v oblastnih volitvah na dnevni red, se ga je s Socialisti vred izognila in se je šele pod pritiskom razpoloženja mas in akcije naše skupine udeležila pogajanj, ki smo jih sklicali.

In na teh pogajanjih? Tu je skupaj s socialisti zahtevala od nas, da se odrečemo svoji samostojnosti, kritiki oportunizma in njihove neproletarske politike ter njihovih napak. S to zahtevo so hoteli razbiti pogajanja, a se jim to ni posrečilo, ker smo vprašanje skupnega nastopa postavili preveč jasno in razumljivo za slehernega proletarca.

Skupina Zedinjenje kopni . . .

Proletariat je vse to videl. Spoznal je frazerski in neiskreni značaj zedinjaškega vpitja. Prva preizkušnja ga je razkrila in zedinjaška „slava“ je začela kopneti . . . .

Potek voliline akcije je to pokazal. En sam zedinjaš v celi Sloveniji je bil postavljen za nosilca liste in še ta samo s pomočjo glasov uradnikov bolniške blagajne in Kristanovih podjetij.

V ostalem so se zedinjaški voditelji izkazali kot navadni Stiefelputzerji Socialistične stranke. Kjer so le mogli, so glasovali za SSJ. V ljubljanski okolici so glasovali za Trškana, v Trbovljah pa za socialista Sittarja — proti nam.

Simpatije delavstva so na naši strani.

Volilni shodi so pokazali, da naš vpliv polagoma zopet narašča. Naši govorniki so želi odobravanje, naše parole so šle v mase, pridobivali smo novih naročnikov za „Enotnost“. Simpatije večine zavednega delavstva so na strani naše skupine.

Skupina Zedinjenje kot razkolniško orodje tabora SSJ proti nam je v precejšnji meri doigrala.

„Delo“ prenehalo izhajati.

Ker so bili rezultati vedno slabši, so tudi gospodarji mariborske Ljudske tiskarne ustavili kredit „Delu“. Kajti zavedni delavci tega razkolniškega frazerstva sploh niso podpirali. Tako je 20. januarja izšla menda zadnja številka „Dela“.

Za slovo — blatenje.

V svojem smrtnem obupu so zedinjaški voditelji napolnili celo številko z ogabnimi napadi na našo skupino in pokazali vsemu proletariatu, da obstojajo samo zaradi boja proti naši skupini. Obenem pa so dosegli najvišji rekord v blatenju. Reči moramo, da je ono, kar piše Bernot v „Napreju“ in kar „Delo“ imenuje blatenje, naravnost lojalno in pošteno, če primerjamo z lažmi, psovkami in policijskimi provokacijami pisačev „Dela“.

Na psovke ne bomo odgovarjali. Od njih se proletariat za svoj boj in za svoj napredek ne more ničesar naučiti in prepričani smo, da bo take ljudi, ki ga „Zedinjujejo“ v znamenju psovk znal postaviti čisto v kot, kamor spadajo.

Tudi na policijske provokacije danes ne bomo odgovarjali. Prišel bo čas, ko jih bo proletariat poplačal. Za danes se zadovoljujemo s tem, da so jih obsodili odločno ljubljanski zedinjaški delavci sami (med njimi tudi s. Habe).

Tudi na osebne napade, laži in izmišljotine ne bomo odgovarjali.

Za proletariat je važno vprašanje, kako naj se bori, da pride iz tega stanja, po kakšni poti naj hodi v današnji situaciji.

O tem hočemo govoriti. O tem se splača govoriti tudi z umirajočo in pobesnelo skupinico Zedinjenje — ne zaradi nje, temveč zaradi osvetljenja poti, linije proletarskega gibanja.

Kdo dela dosledno za enotnost delavstva?

„Delo“ nam očita, da nismo „vajeni hoditi ravno, temveč da rajši capljamo sem in tja za drugimi . . .“

Naša skupina že pet let (od l. 1922) vodi taktiko enotne fronte. Delale so se sicer v sprovajanju te taktike velike napake, ki smo jih javno diskutirali in obsodili. Te napake so mnogo škodovale ne samo nam, temveč vsemu delavskemu gibanju. Eno pa smo dobili od njih. Dragocene izkušnje, ki nam omogočajo sedanjo ravno in dosledno pot.

Naša skupina skupno z neodvisnimi strokovnimi organizacijami je dala l. 1924 inicijativo za gibanje strokovnega zedinjenja. Obsodila je napake Štukljeve klike, ki so obstojale v tem, da se je strokovno zedinjenje v Sloveniji izvršilo samo v vrhovih brez zgibanja mas in zedinjenja spodaj po obratih in izvršilo tako, da se je ž njim izigralo popolno strokovno zedinjenje v celi državi.

Odkar so sedanji voditelji „Zedinjenja“ uskočili iz naših vrst, smo v celi vrsti slučajev nastopali in pozivali v enotno akcijo, med drugim za starostno zavarovanje, za generalizacijo boja proti redukcijam pri TPD, za podporo stavkujočim angleškim rudarjem, za skupno proslavo prvega maja, za popolno strokovno zedinjenje. Socialisti in zedinjaši so vedno naše pozive odbili in onemogočili enotne nastope.

Pred par meseci smo predlagali zedinjašem skupno akcijo za popolno strokovno zedinjenje. Delali so kot da ne slišijo. V „Enot.“ 2. dec. l. l. smo jih vpraša i javno: Kakšno licemerstvo je to, da gonijo lajno enotne stranke, ko se niti za delo strokovnega zedinjenja nočejo z nami pogovoriti in sporazumeti. Še naprej so se delali gluhe.

Odgovor na vprašanje, kdo hodi ravno in kdo pleše sem in tja za drugimi, je jasen.

„Enotna proletarska stranka“?

Proletarska stranka ima svoj program in svojo taktiko, sicer nima nobene pravice do obstoja. Najhujši pojav razkolništva je ravno pojav skupine Zedinjenje, ki nima nobene svoje idejno-politične smeri in je prisiljena capljati za drugimi. Če hočemo zediniti delavske stranke, kakršne so danes pri nas, moramo predvsem zediniti razumevanje interesov in nalog delavskega razreda.

Na naše vprašanje „politično enotnost — na kakšni podlagi?“ odgovarja Delo, da „sam razvoj dogodkov riše z železno roko smer enotnemu gibanju“ in sicer „od stopnje do stopnje, h kolektivnim pogodbam in k obratnim zaupnikom pa do proletarske vlade“, Namesto odgovora — fraze.

Ko smo jim predlagali, pojdimo skupno v ljubljanske tovarne, postavimo v njih odbore enotnosti iz delavcev vseh struj, da si priborijo obratne zaupnike — pa so molčali in odbore enotnosti razbijali. Sedaj pa, ko smo jih vprašali:

ali razredni boj
ali malomeščansko politiko sodelovanja z buržuazijo,

nam odgovarjajo z obratnimi zaupniki. — Res čudna so njihova pota . . .

Kdo je razbil enotne delavske vrste? Oportunistična politika podpiranja kapitalizma. Razvoj dogodkov po vsem svetu je pokazal, da je potrebna delavskemu razredu taka proletarska stranka, ki izvaja marksizem ne samo na jeziku, temveč v praksi, taka proletarska stranka, v kateri ni mesta oportunizmu. In da more samo taka stranka voditi delavski razred od stopnje do stopnje naprej, medtem ko pa oportunizem vodi nazaj.

To nas uči razvoj dogodkov. Naše „lajanje“ — kot se zedinjaši „sodružno“ izražajo — o oportunizmu vam ni všeč? Potem povejte odkrito in pošteno, o čem nimamo prav. Tega pa nočejo povedati; ravno glavnega vprašanja se nočejo lotiti. V tem se kaže njihova neiskrenost in politična nepoštenost. Za cinične frazerje v „Delu“ je „skrajno smešno“, da čuvamo svojo samostojnost zaradi tega, ker nočemo socialpatriotizma. Za proletariat pa ni smešno, da so konsolidirali kapitalizem in še danes vodijo socialpatriotsko politiko ljudje, ki pravijo, da so zastopniki delavskih interesov.

Zaradi interesov proletariata se za nobeno ceno ne odpovemo kritiki oportunizma. Z delavsko stvarjo ne bomo nikdar delali kupčij. To prepuščamo popolnoma zedinjašem, ki se v potu svojega obraza trudijo prepričati delavstvo, da v našem delavskem gibanju

ni nobenega oportunizma.

Da je to smešno, sami vedo. Ko vidijo, da se delavcem ne da tako lahko zavezati oči, pa — psujejo.

Namesto da pobijajo socialpatriotizem, ga tajijo. Kakšna je ta sloga? To je vloga varanja proletariata v službi socialpatriotizma.

Kaj še hočejo z enotno stranko?

S parolo enotne stranke zahtevajo od proletariata, da se odpove programu, taktiki in tradicijam (izkušnjam dosedanjih bojev). Ravnotako kot likvidatorji v Rusiji po revoluciji l. 1905. S parolo „javne“ stranke za vsako ceno. Oni hočejo idejno kapitulacijo proletariata pred režimom zakona o zaščiti države in so tako objektivni zavezniki tega režima.

Glavna nevarnost

pa tiči v tem, da rovarijo s parolo enotne stranke proti enotni fronti, proti enotnim nastopom. Zgodilo se je tako, kot smo že pred enim mesecem napisali:

„Za enotnost v boju gre! Ne gre za to, da odstopamo od programov, v katere zaupamo, da odstopamo od poti, ki jo smatramo za pravo. Zato je parola socialistov in zedinjašev o enotni stranki nesprejemljiva. To je ona parola, s katero bodo reformistični voditelji skušali ustvarjeno enotno fronto razbiti in izdati kapitalu, takoj, ko bo šlo za resničen boj proti kapitalu.“

Sedaj, ko je skupni nastop v volitvah ustvaril veliko novih možnosti za skupno delo pri perečih vprašanjih, kakor so n. pr. akcija za popolno strokovno zedinjenje, za ojačenje strokovnih organizacij pri nas, sistematičen boj proti racionalizaciji in redukcijam itd., v vsakdanjem razrednem boju pa tem voditeljem ta akcijska skupnost ni več po godu, ker nočejo dopustiti kontrole proletariata nad svojim delom, ker nočejo žrtvovati niti malo od svojega oportunizma v praksi.

Razbiti hočejo to enotno fronto, ki je potrebna proletariatu za to, da si brani svoje golo življenje, kajti le z združevanjem delavskih sil je mogoče postaviti jez proti pritisku kapitala in politične reakcije.

Pozivamo vse zavedne delavce, kajti vsi zavedni delavci to čutijo,

v obrambo enotne fronte

pred rovarjenjem in razbijanjem s strani zedinjašev in reakcionarne klike v SSJ. Prepričani smo, da bomo očuvali enotnost delavcev v bodočih bojih, kajti brez te enotnosti ni izgleda na zboljšanje položaja. „Dokazali smo, da so mogoči skupni nastopi tudi brez enotne stranke in kdor bo hotel razbiti enotne delavske vrste zaradi tega, ker ni enotne stranke, tega bo delavstvo razbilo“. („Enotnost“ št. 1. Članek „Nevarnosti enotne fronte).

Združuje resničen boj.

Tako je rekel Lenin: „Ne, sodrugi. Združuje resničen boj. Združuje razvoj strank, njihov boj, parlamentaren in izvenparlamentaren, združuje splošna stavka itd. Toda z eksperimentom brezstrankarskega kongresa (tega so predlagali takratni ruski „zedinjaši“) ne dosežeš resnične združitve, ne ustvariš enotnosti v razumevanju interesov in nalog delavskega razreda.“ (L. 1907.)

L. 1914 pa je zapisal Lenin:

„Enotnost — je velika stvar in veliko geslo. Toda delavski stvari je potrebna enotnost marksistov, a ne enotnost marksistov z nasprotniki in popačevalci marksizma!“

Volilni rezultati.

Ljubljana.

	L. 1925		L. 1927	Opomba
Volilcev	13.779		14.084	
Udeležba	10.141		9.253	padla
SDS	4.000		4.159	narasla
SLS	4.365		3.412	zelo padla
Radikali	867		510	padli
SKS (Pucelj)	—		154	
Komunisti	430	909	941	pribl. isto
Socialisti	479			
Bernot	—		77	

Rezultat torej: Demokratje malenkostno narasli. Slov. ljudska stranka zelo padla. Abstinenca mnogo večja kot l. 1925. Kljub temu so delavski glasovi ostali na isti višini. Kaj sledi iz tega?

Skupen nastop proletariata Ljubljane ni dvignil kvišku. Delavci sicer niso hoteli glasovati za meščansko SLS, toda tudi niso hoteli izreči zaupnice zedinjašu Sedeju in socialistom.

Naloga naša: Bolj kot kdaj preje se moramo vreči na delo za našo skupino! Proletarska Ljubljana mora ostati bojevno-rdeča!

Maribor.

Udeležba	5285		4835	padla
SLS	1197	1921	2165	narasli
Nemci	724			
SDS	801		1038	narasla
Socialisti	742	898	1528	zelo narasli
Komunisti	156			
Ostale stranke	1665		144	zelo padle

Rezultat: Meščanski sloji so se v nekoliko vzdržali glasovanja, četudi je bilo manj strank to pot. Narasli so demokratje.

Zelo pa so narasli delavski glasovi, za približno 70%. Od 898 na 1528, za celih 630 glasov. Z delavskimi glasovi izvoljen socialist Grčar.

Trbovlje.

Volilcev	6200		8332	
Udeležba	2806		2822	enaka
SLS	840		567	padla
SDS	329		370	
SKS (Pucelj)	164		35	padla
Kom.	1012	1151	1598	zelo narasli
Soc.	139			
Bernot	148		252	narasel

Iz tega vidimo, da je letos vpliv meščanskih strank napram l. 1925 padel. Nasprotno so vsi delavski glasovi narasli.

Primerjajmo zdaj lanske občinske volitve z letošnjimi v razmerah skupnega nastopa:

Udeležba	2788		2822	pribl. ista
SLS	355		567	mešč. stranke zelo padle
SDS	296		370	
Vodušek	627		—	
Radikali	77		—	
Pucelj	—		35	
Soc.	760	1232	1598	zelo narasli
Kom.	472			
Bernot	221		252	malo naras.

Sklepamo lahko:

1. Vpliv meščanskih strank še vedno v čvrstem padanju. Dober znak.
2. Vsi delavski glasovi narasli.
3. Skupen nastop je okrepil delavske glasove za približno 30%.

Z delavskimi glasovi izvoljen socialist Sitter.

Mežiška dolina.

(Dravograjski okraj.)

Meščanske stranke zelo padle. Delavski glasovi narasli za približno 90%!

Izvoljen soc. demokrat Möderndorfer. Do druzega mandata manjkalo samo 17 glasov.

Maribor, desni breg.

Število oddanih glasov 6599. SLS prejela 3478, Združena lista 1671, SKS (Pucelj) 417, SDS 882, Bernot 151.

Izvoljen z združenimi delavskimi glasovi socialist Petejan, uradnik boln. blagajne.

Studenci.

	L. 1925		L. 1927	Opomba
SLS	128		113	meščanske stranke zelo padle
Radičevci	299		27	
SDS	24		65	
Ostale stranke	102		—	
Soc.	125	197	435	zelo narasl.
Kom.	72			
Bernot	6		5	

Rezultat: Meščanske stranke so padle približno za 70%. Združeni delavski glasovi pa so narasli za celih 120%.

Pobrežje.

Soc.	158	175	216	narasli
Kom.	17			
Bernot	3		2	

V glavnem isti rezultat. Delavski glasovi narasli za okroglo 20%.

Ruše.

Soc.	92	154	228	
Kom.	62			
Bernot	—		2	

Delavski glasovi narasli za pribl. 50%.

Limbuš.

Soc.	7	25	123	
Kom.	18			

Narasli glasovi za 400%.

Tezno.

Soc.	52	71	208	
Kom.	19			

Delavski združeni glasovi narasli za skoro 200%.

Ljubljanska okolica.

Volilcev	16.697		17.243	
Udeležba	12.579		11.543	manjša
SLS	8.120		7.215	padla
SDS	1.447		1.365	padla
SKS (Pucelj)	1.385		1.380	enako
Kom.	748	1049	1.278	narasli
Soc.	301			
Bernot	23		192	narasel

Rezultat: Precejšnja abstinenca. Meščanske stranke nazadujejo. Delavski glasovi narasli za 20%.

Moste.

SLS	495		405	nazadovala
Kom.	132	151	193	narasli
Soc.	19			
Bernot	8		4	

Udeležba slaba. Meščanske stranke nazadovale za približno 15%. Delavski glasovi narasli za okroglo 25%.

Vič-Glince.

SLS	558		474	padla
Kom.	34	125	189	narasli
Soc.	91			
Bernot	10		9	

Meščanske stranke so se deloma vzdržale. Delavski glasovi narasli za 50%.

Dev. Marija na Polju.

SLS	540		347	zelo padla
Kom.	138	140	172	narasli
Soc.	2			
Bernot	8		8	

Padla zelo SLS. Demokratje malenkostno narasli. Delavski glasovi so se pomnožili za 22%.

Litijski okraj.

Volilcev	9163	9461	
Udeležba	7002	6842	
SLS	4670	4512	približno enako močne
SDS	667	861	
SKS	560	707	
Ostala m. str.	321	—	
Kom.	602		
Soc.	139 785	742	padli
Bernot	44		

Litijski okraj kaže slabo sliko. Meščanske stranke niso padle, demokratje so celo nekoliko pridobili. Del. glasovi pa so se zmanjšali,

Zagorje.

	L. 1925		L. 1927	Opomba
Volilcev	1106		1202	
Udeležba	752		695	padla
SLS	189		187	
SDS	151		218	narasla
SKS	2		12	
Ost. mešč. str.	96		—	
Kom.	231			
Soc.	75	316	278	padli
Bernot	10			

Demokratje naraščajo, delavski glasovi nazadujejo. Na delo za našo skupino!

Radovljiški okraj.

Volilcev	8811		8879	
Udeležba	6659		6231	
SLS	3582		3233	padla
SDS	1422		1310	padla
SKS	462		553	
Kom.	539	702	859	narasli
Soc.	163			
Bernot	248		145	padel (!)

Manjša udeležba. Meščanske stranke izgubljajo. Glasovi delavcev in kmetov na Združeni listi narasli za 22%.

Sava.

SLS	235		236	enako
Kom.	83	104	104	enako
Soc.	21			
Bernot	43		11	padel

Koroška bela.

SLS	230		197	nazadovala
Kom.	101	145	183	napredov.
Soc.	44			
Bernot	75		—	izguba (!)

Močno so narasli glasovi v Breznici, v Gorjah, Kranjski gori, Srednji vasi, nekoliko tudi na Dobravi in Kamni gorici.

Tržič.

Kom.	56	176	142	nazadovali
Soc.	120			
SLS	259		242	
SKS	130		304	(!) napred.

Nevarno naraščanje demokratov v industrijskem centru.

Kranj.

Kom.	1	1	20	
Soc.	—			
SLS	112		110	
SDS	456	(!)	431	

Kamnik.

Kom.	9	12	50	
Soc.	3			
SLS	273		226	nazadovala
SDS	213		183	nazadovala

Rajhenburg.

Kom.	23	24	31	
Soc.	1			
SLS	371		281	nazadovala
SDS	47		210	(!) napred.

Že večkrat smo opozarjali na štrajkbrehersko orjunaško žolto strokovno zvezo. Evo zdaj resnične nevarnosti: demokratje so pridobili delavske glasove.

*

O rezultatih v Ptuju, Celju, Velenju (lep napredek), Šoštanju in drugod prihodnjič.

Novo mesto.

Kom.	18	21	86	napredov.
Soc.	3			
SLS	221		201	nazadovala
SDS	288		245	nazadovala

Ljubljanska oblast.

	l. 1925 kom.	l. 1925 soc.	l. 1927		+napred. — nazad.
Mesto Ljubljana	430	479	909	941	+ 32
Okol. Ljubljana	748	301	1040	1278	+229
Srezi: Radovljica	539	163	702	859	+157
Litija . . .	602	183	785	742	— 43
Kranj . . .	242	171	413	516	+103
Kamnik . . .	179	23	202	371	+169
Brežice . . .	78	16	94	352	+258
Novo mesto .	107	28	135	263	+128
Logatec . . .	72	17	89	129	+ 40
Krško : . .	193	27	220	133	— 87
Laško . . .	1107	204	1311	1744	+433
Kočevje . . .	47	12	59	—	— 59
Črnomelj . .	37	3	40	—	— 40
Kastav . . .	—	—	—	—	—
Skupno .	4381	1627	6008	7327	+1319

SLS nazadovala.

Pri teh zadnjih volitvah je SLS nazadovala. Leta 1923 je dobila pri parlamentarnih volitvah 107.976 glasov. Leta 1925 še zmerom 105.303 glasov. Letos pa samo 96.235 glasov. Nazadovanje za okroglih 9000 glasov ali 8%.

Radičevci propadajo.

Ako štejemo vse glasove za radičevske liste v letu 1925 (Radič, Pucelj, Prepeluh in Geza Hartner), prejmemo lepo število 34.859 volilcev. Letos jih je SKS (Pucljeva Slovenska kmečka stranka) zadržala samo 20.451 glasov. Torej nazadovanje za 14.408 glasov ali nad 41%.

Nevarnost naraščanja demokratov.

SDS je v teh volitvah postala druga stranka v Sloveniji, kar ni bila vse povojne čase. Gibanje SDS nam kaže sledeča statistika:

leta 1920	.	12.348 glasov
„ 1923	.	14.654 „
„ 1925	.	23.669 „
letos pa	.	26.467 „

Gornja naša prikazovanja kažejo, da raste vpliv demokratov zlasti v večjih in industrijskih krajih, med malomeščanstvom trgov in mest ter med delavstvom. Napram tej nevarnosti moramo odločno nastopiti in zatreti žolto Narodno strokovno zvezo.

Dopis iz Zagorja.

Rudnik Zagorje.

(Črni tifus „redukcija“.)

V naši sajasti kotlini se je zopet pojavil črni tifus „redukcija“. Da ne bomo obravnavali na dolgo in široko, hočemo na kratko opisati siromašni položaj rudarjev. Že itak raztrgani, lačni in bosi od dosedanjega zaslužka, vrženi na cesto, na cesto trpinov kot psi.

Kam se hoče obrniti na cesto vrženi rudar? Izseljevanje v inozemstvo je nemogoče, ker povsod je brezposelnost. Brezposelne podpore od strani države ni. Živi pod zemljo ne moremo. Kapitalizem prihaja v vedno večjo krizo. Polomi velikih denarnih zavodov. Povsod velike korupcije in eksekucije na račun delavcev in revnih kmetov.

Izhod iz tega bednega položaja je ta:

1. Zahtevamo od strani države, da nam izplača brezposelne podpore kot je to v vseh modernih državah.

2. Ako za nas ni dela v rudnikih, naj nam da delo država s popravilom državnih in javnih cest itd.

3. Ako pa država ne more dati dela, zahtevamo, da država prisili TPD, da reducirane sprejme nazaj na delo.

Pripominjamo še, da je imela TPD ogromne dobičke vsa povojna leta na račun izstradanih in golih rudarjev.

Sodrugi! Da se pa naše upravičene zahteve uresničijo, je nujno potrebno, da se zedinijo vse strokovne inštance na podlagi razrednega boja.

Šele potem je mogoče, da se uspešno borimo proti ofenzivi kapitala.

Da pa zedinjenje izbojujemo, je dolžnost nas vseh, da smo člani razredne rudarske strokovne organizacije in da se skupno borimo za popolno zedinjenje.

Naj živi enotna fronta delavcev in kmetov.

Reducirani.

Opomba.

Zadnjo soboto je bilo samo v Zagorju reduciranih 104 rudarjev. Ostali delajo samo po 4 dni na teden. Pritisk z akordom je pa tak, da se je pripetil slučaj, ko sta dva rudarja v Kotredežu ostala pol ure dalj v jami. Podjetje bi ju za to kmalu moralo kaznovati. — K temu pravimo: Reducirane nazaj na delo! Živel osemurnik!

Leninov članek.

V današnji številki priobčujemo Leninov članek. V njem je Lenin jasno zastavil vprašanje: Enotnost — na kakšni podlagi? Ali na podlagi taktike pravdistov ali pa raznih oportunističnih inteligentskih struj?

Članek nam torej kaže enega glavnih pogojev za zmago proletariata. Opozarjamo nanj vse naše sodruge, zlasti funkcionarje.

Prihodnjič objavimo Leninov članek „O dveh potih“, ki je izšel 10 dni pozneje po omenjenem članku.

Čitajte in širite „Enotnost“!

Pravdist.

Problem našega tiska.

Glavni reflektor in glavni faktor javnega mišljenja je tisk.
Dr. R. Eisler, Sociologija.

V dobi najbolj perečih problemov, ki se stavljajo proletariatu, a še posebno slovenskemu proletarskemu življu, je problem tiska. Danes, ko je slovenski proletariat oropan vseh življenskih pravic do svojega obstoja, ko se samoodločba slovenskega naroda samo izigrava. Danes, ko rožlja in oklepa Zakon o zaščiti države nad proletariatom države jugoslovanske, bolj kot kdaj popreje sili v ospredje vprašanje proletarskega tiska.

Kaj je tisk? Tisk je — in to ve sleherni, ki pozna orientacijo javnega mnenja — glavni reflektor in najmogočnejše orodje za regulacijo (pravilno usmeritev) vsega javnega mišljenja, je izraz kolektivne volje, ki združuje pa i tudi razdružuje, zastruplja in ubija.

Jugoslovanska buržuazija ve in zna z vso gotovostjo, da je tisk, s katerim se regulira javno mnenje in mišljenje, njena največja in najjačja opora in moč. Zakaj tisk ni samo reflektor in efektivni činitelj, temveč tudi takozvana sugestivna operacija javnega mnenja.

In tu stojim pred alternativo (odločitvijo). Ako je vsemu tako, potem — imajoč v vidu vsa dejstva, da ves buržuazni tisk uživa državno in vse mogoče bančne podpore in samo v tej svrhi, v cilju mistificiranja (slepomišenja) narodnih množic, potem pa na drugi strani, da je proletariatu glavno orožje za javno osvajanje javnega mnenja — vemo, da je tisk eno od najvažnejših vprašanj za proletarsko gibanje sploh. — Vemo, da si buržuazija z vsemi sredstvi omogočuje večjo konsolidacijo (utrjevanje) svojih proletariatu sovražnih pozicij in ker je danes jugoslovanski proletariat, a še zlasti slovenski, oropan vsake svobode tiska, prihajamo do vprašanja: Kaj storiti za konsolidacijo proletarskega tiska?

Delavci, kmetje in nameščenci so poklicani, da stopijo na pozornico. Treba je pričeti za močno propagando za naš tisk, za svobodo tiska. Vsakega proletarca je sveta dolžnost, vedno in povsod razširjati, podpirati naš tisk. Vsem, ki še verujejo v veličino buržuaznega tiska (zanimivo „Jutro“ in socialno orientirani „Slovenec“) je dokazati vso gnilobo in strupeno škodljivost njihovega pisarenja, voditi protisagitacijo povsod v delavnici, uradu, na ulici. Kajti če stojimo pred novimi perspektivami proletarskega gibanja, je prvi predpogoj za trajno oživljenje, da si ustvarimo organizacijo javnega mnenja, da postane svoboda tiska kontrolna in opozicionalna funkcija javnega mišljenja in da tako pride s pomočjo propagande in agitacije do svoje bistvene vrednosti in svojega izraza v vseh plasteh delavcev in kmetov.

K zaključku. Sleherni, ki prisega na svobodo tiska, na svobodno voljo in svobodni izraz posameznika in množice, je dolžan, da skuša stopiti v akcijo, ki naj ustanavlja kolportažno edinico v vsakem kraju. Najboljši naši sodrugi so tu poklicani, stopiti v kontakt (spoj) za razširjenje proletarskega tiska, za njega uveljavljenje, za njegovo eksistenco. In če si je sleherni v zavesti, da je posameznik v množici lahko funkcija v aparatu propagande, je gotovo, da ne izostanejo uspehi.

Zato na delo, da pokažemo mi, bedna gmajna slovenska, slovenski jari gospodi, da je proletariat doline šentflorjanske pri življenju, da pripada njemu svoboda tiska in vsega, kar služi najidealnejšim ciljem socializma!

In da je „borba mati vsega, a posebno resnice, čiji polet se ne da ustaviti“.

-zar.

Topilnica Žerjav v mežiški dolini.

(Dopis.) — Sodrug urednik! Odstopite nam delavcem malo prostora, da priobčimo stanje in zavednost mežiških rudarjev. Mi vidimo, da „Naprej“ neprestano kriči o lažisocialistih in lažikomunistih. Vprašamo g. Bernota in g. Klemenčiča, kje so vendar pravi komunisti. Vemo, sodrug Klemenčič, da ste bili podpredsednik komunistične stranke. Vemo tudi, da ste bili najhujši nasprotnik socialne demokracije. Poudarjali ste, da se nahajajo v tem gnezdu največji sovražniki delavskega razreda. Kako ste prišli vi v to stranko? Ali vam je dal mogoče svoječasni klerikalno-komunistični kompromis povod ali ste bili mnenja, da se bo revolucija izvršila brez vsakih žrtev ter da boste na ta način postali slaven bojevnik? Šli ste v sovražne vrste in ste pričeli najhujšo ofenzivo proti stranki s. Markoviča. Vemo pa, da je s. Markovič vse kaj hujšega prestal in da je edino on glasoval proti vojni, zaradi česar mu čestitamo (zamenjano s Trišo Kaclerovičem. Op. ur.). Znano nam je na drugi strani, da ste bili kot mlad dijak navdušen klerikalec in da ste nosili o veliki noči vstajajočega izveličarja. Pozneje ste postali jugoslovanski nacionalist, pred rusko revolucijo pa trupni lekar jugoslovanske armade. Pozneje ste se priključili revoluciji, za kar vam čestitamo. Po vojni ste bili eden prvih, ki ste razbijali socialnodemokratično stranko. Kričali ste: Proletarci, proč od amsterdamskih vojnih liferantov. Res je, obupni so časi in mi delavci flikamo stare in zavržene hlače. Ne razumemo pa vas, ki ste preje rušili, zdaj pa zopet zidate socialno demokracijo. Vaše delo ne bo imelo ne konca ne kraja. Zatorej vam rečemo: Združite se v enotno fronto! Ne delajte razkolov! Tega ni nikjer v Marksovih naukih. Vam, uredniku „Napreja“ kot „najjačjemu“ „revolucionarju“, pa pravimo samo: Kje ste bili ob času ogrske revolucije? S tem je povedano vse, kdo je socialpatriot.

Delavci Topilnice Žerjav kličemo: Združimo se v enotno fronto delavcev in kmetov! Proč od Amsterdama! Živela ena sama strokovna organizacija!

Delavci topilnice v mežiški dolini.

Iz „Svobode“.

V petek, dne 21. t. m. zvečer se je zbralo precejšnje število visokošolcev — članov akademskega marksističnega kluba — ljubljanske univerze v prostorih „Svobode“, da si določijo načrt za svojo medsebojno izobraževalno delo in v zvezi s tem za smotreno kulturno akcijo v podružnicah „Svobode“. S. Tuma je v kratkem razvil svoje misli o tem tako nujnem delu med akademiki samimi. Označil je kot prvo in najvažnejšo nalogo marksistične akademične mladine pripravljati teoretični material in ga nato širiti med delavstvom. Na predloge akademikov samih si bo „Svoboda“ nabavila moderno socialistično literaturo, ki bo potom referatov in diskusij dobro predelala. Sad teh diskusij bodo smotreno sestavljena predavanja po podružnicah „Svobode“. Najaktualnejša remek dela iz socialistične literature se bodo morala tudi prestaviti, da pridemo Slovenci tako do male, izbrane soc. knjižnice, ki bo predstavljala v domačem jeziku za vso našo proletarsko mladino duhovni arsenal v njenem emancipacijskem boju.

Istočasno s tem izobraževalnim delom se bo morala akademska enota „Svobode“ lotiti izbere dobrih socialnih del iz naše in tuje književnosti za dramatične enote, ki takih del neobhodno potrebujejo. Gre predvsem za igre socialne vsebine, ki bodo morale biti neoporečno tudi v umetniškem oziru.

Kot tretjo nalogo akademske enote je označil s. Tuma organizacijo sotrudnikov lista „Svobode“, ki se bo začel izdajati takoj, ko se mu zagotovi obstanek potom marljivega prispevanja po vseh podružnicah „Svobode“ že tekom prvih treh letošnjih mesecev. List bo prinašal na prvem mestu članke filozofsko-teoretične vsebine, na drugem leposlovne prispevke in končno razna poročila in strokovne članke iz vseh panog našega izobraževalnega dela. Tu bodo imeli zlasti tehnični odbori vseh naših podzvez hvaležno polje, smotreno in sistematično vzgajati v „Svobodi“ organizirane razne enote, kakor n. pr. pevske, dramatske, športne, telovadne, turistovske itd. Odpirajo se nam tukaj široki vidiki in novo gibanje, ki se poraja v zadnjem času zlasti med našo delavsko mladino, nam je porok, da bo našlo naše delo, ako smotreno izvajamo, hvaležen odmev v vseh mladih dušah, ki hrepene z vso mladeniško energijo k luči resnice in lepote, po udejstvovanju svojih čilih sil.

Po teh programatičnih izvajanjih s. Tume se je vnela živahna diskusija, ki je razčistila nekatera viseča vprašanja in ugotovila način in čas temu prepotrebnemu delu. Soglasno so se sprejeli nekateri sklepi, ki nam dajejo zagotovilo, da stojimo tudi tamkaj na pragu nove intenzivnejše dobe v življenju delavskega izobraževalnega pokreta.

Objava.

Podpisani prosim, da se takoj prekliče moja kandidatura na listi delavske Unije ali pobarvane Orjune. Jaz se ne strinjam in tudi nikoli nisem bil Žerjavov vrabec, da bi mu čistil delavske knofe. Jaz sem proletarec in ostanem! Torej naj bode delavske unije kandidat neveljaven.

S spoštovanjem
Franc Kogoj
Blekova vas št. 24, Logatec.

Vsem naročnikom!

Vsem naročnikom, ki so v zaostanku, prilagamo položnice in jim pri naslovu sporočamo, za koliko časa so v zaostanku do 1. februarja. Eventualne pomote naj nam sodrugi oproste. Za to, da „Enotnost“ lahko redno izhaja, nimamo nastavljenega upravnika, ampak si delo v upravi razdelimo med seboj.

Plačujte redno naročnino vsi in list bo redno izhajal na štirih straneh.

Delu čast! *Upravništvo.*

Zakasnitev številke.

Ta številka je zakasnila, ker smo hoteli v njej že objaviti volilne rezultate.

Listnica uredništva.

Guštanj. Dopis prejeli. Žal v tej številki ni prostora.

Lastnik in izdajatelj: Alojz Kusold, Ljubljana-Moste. Odgovorni urednik: Ciril Skočir, Ljubljana. Tiskarna Jos. Pavliček v Kočevju.